



De Stichting Breukvlakken presenteert in nauwe samenwerking met het Joods Cultureel Kwartier en het Menasseh ben Israel Instituut een symposium met lezingen, muziek en tentoonstellingsbezoek:

Charlotte Salomon 1917-2017, Overwinning op de Angst

op **dinsdag 31 oktober 2017** in het **Joods Historisch Museum** en het **Compagnietheater**

De Stichting Breukvlakken staat dit jaar stil bij het feit dat 100 jaar geleden de psychoanalyse zijn intrede deed in Nederland. De invloed van Freud en zijn navolgers wordt op veel verschillende manieren zichtbaar gemaakt. Het Joods Historisch Museum staat met een grote tentoonstelling stil bij het feit dat Charlotte Salomon 100 jaar geleden werd geboren en het Menasseh ben Israel Instituut tenslotte verbindt het Joodse erfgoed met de wetenschappelijke wereld.

Charlotte Salomons levenswerk *Leven? of Theater?* waarmee zij haar eigen angsten wist te overwinnen, vormt tot op de dag van vandaag een inspiratiebron voor velen.

Ochtendprogramma Joods Historisch Museum, Nieuwe Amstelstraat 3-5.

Dagvoorzitter **Judith Belinfante**

10.00 inloop koffie/ thee

10.30 Museumcafé, welkom, korte inleiding Mirjam Knotter, conservator van de tentoonstelling

11.00 bezoek tentoonstelling en/of filmfragmenten met inleiding.

12.30 lunch (alleen voor degenen die van tevoren besteld hebben)

13.00-13.30 transfer naar Compagnietheater, 10 minuten te voet

Middagprogramma Compagnietheater, Kloveniersburgwal 50.

13.30 **Helena Rasker**, alt, begeleid door **Simon Lepper** op piano, brengt muziek uit *Leben? oder Theater?* ten gehore.

Franz Schubert, *'Der Tod und das Mädchen'*.

13.40 *Over de moed angstig te zijn*: lezing door **Prof. Dr. Damiaan Denys**, psychiater en filosoof, hoofd Psychiatrie AMC, auteur van het boek *Angstparadox* (voertaal Nederlands).

Als er één woord is dat de essentie verrat van de wereld waarin we nu leven, van wat ons leidt en belemmert, dan is het angst. Angst is het dwingende perspectief geworden waarmee we elke dag opnieuw de wereld benaderen, haar ontvangen en begrijpen. Het is niet de angst die onze tijd kenmerkt, maar het onvermogen ons tot die angst te verhouden. We zijn te bang geworden ons tot angst te verhouden. Het vergt moed angstig te zijn. Moed zoals Charlotte laat zien in haar werk.

14.10 Franz Schubert, *'Wohin'*, uit: *'Die schöne Müllerin'*

14.20 *De weg naar de catastrofe. Macht en cultuur in de moderne Duitse geschiedenis*. Lezing door **Prof. Dr. Georgi Verbeeck**, hoogleraar Duitse geschiedenis verbonden aan de KU Leuven en de Universiteit Maastricht en voorzitter Capaciteitsgroep Geschiedenis aan de Universiteit Maastricht (voertaal Nederlands)

Professor Verbeeck schetst de historische context waarbinnen Duitsland zich in de eerste helft van de 20^{ste} eeuw bevond en verschaft ons daarmee een blik op de wereld waarin Charlotte opgroeide. Het contrast tussen de rijke culturele en intellectuele tradities in de Duitse geschiedenis en het barbarendom in de jaren 1933-1945, blijft om een verklaring schreeuwen.

14.50 Gelegenheid tot vragen stellen

15.00 C.W. von Gluck, *'Che farò senza Euridice,'* uit : *'Orpheo ed Euridice'*

15.10-15.40 uur Theepauze

- 15.40 J.S. Bach, *'Bist du bei mir'*.
- 15.50 *On Protecting Charlotte Salomon*. Lezing door **Prof. Darcy Buerkle**, associate professor geschiedenis bij het programma Vrouwen- en Genderstudies aan Smith College, US (voertaal Engels)

In haar boek *'Nothing Happened'* laat Buerkle zien dat in de geschiedschrijving over Duitsland in de 20^e eeuw een belangrijk en sociaal fenomeen is weggelaten, het verhaal over Duits- Joodse vrouwen en zelfmoord. Aansluitend bij hedendaagse theorieën over trauma en de reconstructie van emoties in de geschiedenis, houdt Buerkle een vurig pleidooi het ontbrekende verhaal in de geschiedenis op te nemen.

- 16.20 *To the inner Hades - and back*. Lezing door **Désanne van Brederode**. Désanne van Brederode (1970) studeerde filosofie schrijft romans, artikelen en poëzie. Zij houdt regelmatig lezingen over levensbeschouwelijke onderwerpen en is auteur van onder andere *Stille Zaterdag* (2011), *De Ziel onder de Arm* (2012) en *Vallende Vorst* (2015) (voertaal Engels)

Charlotte Salomon was niet alleen een getalenteerde, originele en hardwerkende schilderes, maar ook een dappere 'zieleduikster', zonder vrees voor duisternis en pijn. Als een vrouwelijke Orpheus keerde ze haar rug naar de wereld, om tijdelijk van de oppervlakte te verdwijnen: het doel van dit 'offer' was het vinden van haar eigen, levendige, pure inspiratie, haar Eurydice.
Zowel liefde als de moed tot eenzaamheid, kunnen een enge, donkere afgrond veranderen in een uitbarstende vulkaan; in een vurige stroom diep treffende scheppingslust die ook vruchtbaar kan zijn voor anderen.

- 17.00 Gelegenheid tot vragen stellen.
- 17.10 Ludwig van Beethoven, *'Alle Menschen werden Brüder'*, uit zijn *Negende symfonie*
- 17.20 Borrel (tot ca. 18:00 uur)

Voor meer informatie en aanmelden:

<https://jck.nl/nl/event/charlotte-salomon-leven-theater-en-de-overwinning-op-de-angst>

Het Symposium *Charlotte Salomon 1917-2017, Overwinning op de Angst* wordt mogelijk gemaakt door:

Stichting Collectieve Maror-gelden Nederland, Stichting Psychoanalytische Fondsen, Stichting Charlotte Salomon en Pieter Alferink, muzikale adviezen'



FREUD IN NEDERLAND



UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

joods cultureel kwartier